

**Бібліотека Житомирського державного
університету імені Івана Франка**

*Розвиток теорії
дошкільного виховання у
працях зарубіжних вчених*

Інформаційно-бібліографічний список літератури

**Дата відбору матеріалу:
жовтень 2016 року
Кількість відібраних
джерел: 28
Укладач: Колобюк Т. В.**

2016

Знання вітчизняної і світової педагогічної спадщини формує уявлення про передумови, умови, фактори, рушійні сили і тенденції розвитку ідей про дошкільну освіту. Опанування джерел і методів вивчення і розуміння педагогічних феноменів минулого допомагає глибше усвідомлювати, раціональніше вирішувати сучасні проблеми дошкільної педагогіки та розбудовувати систему дошкільної освіти.

Як самостійна галузь науково-педагогічних знань дошкільна педагогіка визрівала у лоні загальної педагогічної науки, виокремившись із неї у першій половині XIX століття. Проте педагогічна думка з найдавніших часів, крім загальнопедагогічних проблем, розглядала і специфічні, зокрема ті, що стосуються виховання і навчання дітей у дошкільному дитинстві.

Перші педагогічні погляди, думки та ідеї, що стосуються виховання і навчання дітей, з'явилися у навчаннях давньогрецьких філософів – Демокріта, Сократа та ін. (IV-III ст. до н.е.).

У середні віки педагогічна думка розвивалася в умовах епохи рабовласницького ладу і феодалізму. Розвиток ідей виховання і навчання дітей в основному змістився з філософського на релігійний аспект. Завдяки цьому в Середньовіччі найбільшого поширення набули ідеї морального розвитку та виховання.

Наукова педагогічна думка зародилася в XVII ст. В основу педагогічних поглядів та ідей в епоху Відродження лягла ідея виховання гармонійно розвиненої особистості, яка володіє фізичною і духовною досконалістю, вміє цінувати життя.

На становлення і розвиток дошкільної педагогіки в епоху Нового часу значно вплинули оптимістичні погляди на природу дитини, закладені епохою Відродження, ідеї та педагогічна діяльність Я. А. Коменського, Дж. Локка, І. Г. Песталоцці та ін.

У становленні суспільної системи дошкільного виховання та освіти в добу Просвітництва величезна роль належить дошкільним установам Франції. Було створено систему «материнських шкіл» для маленьких дітей, що втілювали ідеї сімейного виховання в практиці суспільного виховання. Розроблена тоді під керівництвом П. Кергомар програма виховання застосовується і в даний час (з невеликими змінами). У цей же час йде інтенсивна розробка педагогічних теорій (теорія вільного виховання Ж. Ж. Руссо та ін.) та авторських педагогічних систем (Ф. Фребеля, М. Монтесорі та ін.), які були реалізовані в дитячих садках Німеччини та інших країн Європи. Створюються асоціації вихователів.

У ХХ ст. педагогічна наука розвивалася бурхливими темпами як на Заході, так і на Сході, орієнтуючись на науково-технічний прогрес і зміну соціальних запитів суспільства на виховання майбутнього покоління.

1. Бернфельд З. Сізіф, або Межі виховання / Зігфрід Бернфельд ; пер. з нім.: Наталії Дашко, Ярослава Лопушанського = SISYPHOS ODER DIE GRENZEN DER ERZIEHUNG / Siegfried Bernfeld. – Дрогобич ; Інсбрук : Посвіт, 2014. – 146 с.

2. **Богуш А. М. Лінгводидактична концепція І. І. Срезневського / А. М. Богуш // Педагогіка і психологія. Вісн. НАПН України = Pedagogics and psychology. Newsletter of the NAPS of Ukraine : наук.-теорет. та інформ. вісн. Нац. акад. пед. наук України. – 2012. – N 2. – С. 65-69.**

3. **Богуш А. Методика Срезневського і навчання мови сьогодні / Алла Богуш // Дошкільне виховання : наук.-метод. журн. МОНМС України для педагогів і батьків. – 2012. – N 11. – С. 8-11.**

4. **Богуш А. Рідномовна концепція Константина Ушинського / Алла Богуш // Дошк. виховання : наук.-метод. журн. МОН України для педагогів і батьків. –2014. – N 3. –С. 2-5 : фот.**

5. **Вальдорфська педагогіка в Україні. З повагою до дитини : зб. ст. : матеріали міжнар. пед. читань "Пошук жит. шляху" / [кол. авт. М.-М. Цех та ін.] ; М-во освіти і науки України, Акад. пед. наук України, Ін-т інновац. технол. і змісту освіти. – Київ : Наірі, 2009. – 166 с. : табл.**

6. **Велика дидактика Яна Амоса Коменського // Школа : інформ.-метод. журн. –2014. –N 5. – С. 26-29.**

7. **Сидоренко Ю. О. Вічний заповіт любові до дітей : про кн. Я. Корчака "Як любити дитину" / Сидоренко Юлія Олександрівна // Обдар. дитина = Gifted child : наук.-практ. освітньо-попул. журн. для педагогів, батьків та дітей. – 2014. – N 5. – С. 52-54.**

8. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : підручник / І. М. Дичківська. – 2-е вид., допов. –Київ : Академвидав, 2012. – 349, [3] с. : табл. – (Альма-матер). – Бібліогр.: с. 345-349.

9. Проскура О. Життя, віддане дітям: Януш Корчак / Олена Проскура // Дошк. виховання : наук.-метод. журн. МОН України для педагогів і батьків. – 2015. – N 10. – С. 6-9.

10. Загородня Л. П. Фізичне виховання дітей дошкільного віку : навч. посіб. / Л. П. Загородня, С. А. Тітаренко, Г. П. Барсукова – Суми : Унів. кн., 2011. – 271 с. : мал. – Бібліогр.: с. 207-212. – Дод.: с. 212-271.

11. Машкина В. А. Развитие дидактики Я. А. Коменского в условиях адаптивного дистанционного обучения / В. А. Машкина, О. Т. Романов, М. Н. Машкин // Педагогика : науч.-теорет. журн. Рос. акад. образования. – 2014. – N 10. – С. 17-26. - Библиогр.: с. 25-26.

12. Міленіна Г. С. Виховання для життя: соціалізація особистості в педагогіці С. Русової і М. Монтессорі / Г. С. Міленіна // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка : наук. журн. / Житомир. держ. ун-т ім. І. Франка, М-во освіти і науки України. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2010. – Вип. 52. – С. 170-173. – Бібліогр.: с. 173.

13. Нікітченко С. Вивчаємо математику з паличками Кюїзенера / Світлана Нікітченко // Дошкільне виховання : наук.-метод. журн. МОНМС України для педагогів і батьків. – 2012. – N 3. – С. 16-19.

14. Педагогіка Монтесорі // Школа : інформ.-метод. журн. – 2014. – N 12. – С. 42-46.

15. Помелов В. Б. Вальдорфська педагогіка Рудольфа Штейнера / В. Б. Помелов // Педагогіка : науч.-теорет. журн. Рос. акад. образования. – 2011. – N 3. – С. 106-115. – Библиогр.: с. 115 (12 назв.).

16. Прибильська Н. Сенсорне виховання в педагогіці Монтесорі / Наталія Прибильська, Наталія Проценко // Дошк. виховання : наук.-метод. журн. МОН України для педагогів і батьків. – 2014. – N 8. – С. 9-11 : фот. кольор.

17. Проскура О. Гуманістичні традиції Будинку Песталоцці-Фребеля / Олена Проскура // Дошкільне виховання : наук.-метод. журн. МОНМС України для педагогів і батьків. – 2013. – N 6. – С. 7-9.

18. Пряженцева Т. Монтесорі-заклад: досвід організації діяльності / Тамара Пряженцева // Дошк. виховання : наук.-метод. журн. МОН України для педагогів і батьків. – 2014. – N 8. – С. 6-8 : фот. кольор.

19. Савченко Т. А. Общинно-семейная модель виховання Р. Штейнера / Т. А. Савченко // Педагогіка : науч.-теорет. журн. Рос. акад. образования. – 2011. – N 5. – С. 112-116. - Библиогр.: с. 116 (8 назв.).

20. Савченко Т. Т. Марія Монтессорі : біографія / Т. Т. Савченко // Пед. майстерня : наук.-метод. журн. – 2013. – N 2. – С. 40-44 : фот.

21. Сазонова А. В. Загальнотеоретичні основи природничо-математичної освіти дітей дошкільного віку : навч. посіб. / А. В. Сазонова. - 2-ге вид. – Київ : Слово, 2014. – 243, [1] с. : мал., табл. – Бібліогр.: с. 232-236. – Термінол. слов.: с. 239-244.

22. Скільський Д. М. Вчення К. Д. Ушинського про народність виховання / Д. М. Скільський // Педагогіка і психологія. Вісник НАПН України = Pedagogics and psychology. Newsletter of the NAPS of Ukraine : наук.-теорет. та інформ. вісн. Нац. акад. пед. наук України. – 2012. – N 3. – С. 80-87.

23. Сорока О. А. Використання ідей педагогіки Марії Монтессорі / О. А. Сорока // Логопед : наук.-метод. журн. – 2016. – N 4. – С. 7-10 : фот.

24. Сорокова М. Г. Система М. Монтессори: теорія и практика : учеб. пособие для студентов высш. учеб. заведений / М. Г. Сорокова. – М. : Академия, 2003. – 383, [1] с.

25. Цибулько Л. Г. Організація соціально-педагогічної роботи з вихованцями-сиротами в педагогічній спадщині Я. Корчака / Цибулько Л. Г. // Соціальна педагогіка: теорія та практика : наук.-метод. журн. – 2012. – N 1. – С. 108-112.

26. Чепіль М. М. Педагогічні технології : навч. посіб. / М. М. Чепіль, Н. З. Дудник. – Київ : Академвидав, 2012. – 222 с. – (Альма-матер). – Дод.: с. 205-209. – Термінол. слов.: с. 210-214. – Бібліогр.: с. 215-222.

27. Шміло Д. А. Марія Монтезорі: виховуйте заради миру / Д. А. Шміло // Пед. майстерня : наук.-метод. журн. – 2014. – N 11. – С. 33-35 : фот.

28. Якименко С. І. Педагогічні ідеї Софії Русової та Марії Монтезорі: порівняльний аналіз : монографія / С. І. Якименко, Г. С. Міленіна. – Київ : Слово, 2015. – 293 с. : табл., фот. – (Історичними стежинами). – Бібліогр.: с. 165-236. – Дод.: с. 237-293.

